

الکتاب

آبونه تبدیلنده آریجه
۵ غروش کوندرملیدر.

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرسلیرینک
فرانسجه یازلسی رجا اولنور.

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
دائر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد خاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۴۰۰) آلتی آیلنی
(۲۲۵) ، ممالک اجنبیه ایچون
سنه لکی (۴۵۰) ، آلتی آیلنی
(۲۵۰) غروشدر.

نسخه سی ۷,۵ غروشدر .
سنه لکی ۵۰ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندنه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسئله موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیله اعاده اولماز .

زیرا کنديسته قارشى باشقه لرینك وظیفه لری واردر . واقعا اولجه فعال اولان بر اراده ایچون کنديسنك عاطل بر صبر و رضایه دوشمش اولماسی کورمك كوچ در . فقط اخلاق ، قولای احوالده یایمق ، الیم و کوچ احوالده ترك ایتمك دن عبارت اولورسه اونك نه قیمتی اولور ؟ بز اخلاقك حقیقی معناسی اكلامش سق اونى بتون وسعتيله وصوك نفسمز قدر ، الیزده اولیان خصوصیه راضی و تسلیم اوله رق ، ایفا ایتمك مجبوریتده بولونديغمیزی قبول ایدموز .

شیمدی غرب فکریله و خالص وظیفه ملاحظه سی اوزرینه یازلمش اولان بوسوزلره ختام ویرمه تکرار دین اسلامك بیوردقلرینه کچلم .

دوقتور میلانی

اسماعیل حقى

تورك اوجاغنده

مقررہ عالمہ قرارنامہ سی مناسبتیلہ وقوع بولانہ بر اجتماع

بو هفته تورك اوجاغنده بعض استانبول خانملری بر اجتماع عقد ایندیلمی . یومی غزیه لرك ویردیکی ایضاحاته کوره ، بواجتماعده خصوصی صورنده دعوت اولونان استقلال محکمه سی مدعی عمومیسى و صارو خان بمعوتی واصف بك ، وطن غزیه سی باش محرری احمد امین بك ، دوقتور رفیق منیر بك ، بارور رئیس ثانیه سی سعد الدین فرید و بارور هیئتندن علی حیدر بکلرده بولونمشلر .

اولا کرسی به تریه محی الدین خانم جیقمش و حقوق عالمه قرارنامہ سی موضوع بحث اولورکن تورك قادینلغینك بر حرکت کویترمسی لزومی ایضاح ایتمش . متعاقباً برخام کرسی به کلهرک سوبله نیلن سوزلرك آکلاشلما دینقی ، آجیق سوبله مک لازم کلدیکی اخطار ایتمش ؛ بونك اوزرینه بعض کولوشمه لر اولمش . بونی متعاقب احمد احسان بکک کریمه سی عفت احسان خانم کرسی به کلهرک طلاقدن بحث ایتمش و متهیج بر صورتده دیمش که :

— بز ازدواجه کیررکن یوزده طقسان طقوزی بیلمه دن آتیلوروز . ارکاک ایسه مجهز اوله رق کیر یور . قباحه بزمدرد . بزم قناعتمز یوزندن اولور . ارککلر قادینلره قارشى بی امان دشمندر . ارککلر جانواردر .

بوسوز خبیله کورولتولری ، مناقشه لری موجب اولمش . دها بر قاچ خانم سوز سوبله دکن حوکره رئیس تریه محی الدین خانم بو مناقشه لرله بر نتیجه الیه ایدیلیمیه چکنی سوبله یه رک اولاجتماعده حاضر بولونان بویوک ملت مجلسی اعضاسندن واصف بکی حقوق عالمه قرارنامہ سی حقنده ایضاحات ویرمه دعوت ایتمش . بونك اوزرینه

و مجاهده ایتمك در . بو حقیقه واقف و معتقد اولانلر ایچون اتحار ممکن اولاماز . زیرا اتحار تمایله معیوب بر حیاتك خاتمه سیدر . تماماً غیر اخلاقی بر حیاته نهایت ویرنه بونك درجه ده بر غیر اخلاقی لك در . بر معتاد اتحار شهوانی بر حیاتك منطقی بر نتیجه سی اولدیغدن جدی و سالم بر حیاته تماماً مخالف در . عار دن قاچق ایچون اتحار ایدیلیمیه یلیرمی ؟ بر کره عار دن مراد نه در ؟ اونى اكلالم . اکر ناموس دییه باشقه لرینك اعتباری ، حقمزده کی حسن ظنی و عار دییه بونلرك ضیاعی مراد اولتورسه بو ، ناموسلی بر آدمك کندي سعادتی ، راحت و جدانیه سی و حق حیاتی « بتون عالمك ، فکری کی جوق بوش ، جوق متحرک بر شینك اوقدر کور اولان آرو و افکار باطله اجتماعیه نك جریانه تابع طوقماسی دیمك اولور که حقیقه عقل ایشی دکلدر . واقعا ای اعتبار بیوک بر نعمت در . فقط انسانك کنديسندن خوشنود و قانونه موافق اوله رق یاشامسی ده ا الزم ودها اهم در . و اکر افکار عمومیه ایله مقتضای وجدان ارانده اختلاف اولورسه یالکیز وجدانك صداسی دیکله مک ایچون هیچ بر شینی دیکله مک مذاهب اخلاقیه نك کافه نتیجه متفق علیه در . یوق ، اکر مراد حقیقی ناموس ، ضایع ایدلمش یا خود اخلاقی اولونمش شرف ایسه ؛ مثلاً مقدس تعهدلره رعایتسزلك ایدلمش ، غیر قابل تعمیر خطالر یاپلمش ، مدهش بر جنایت ایشله نمش ایسه ؛ ایشته اصل بویه احوالده اولمك حقنه مالک اولونماز . او وقت یاپیلان قتالی تعمیره ، کفارتی یا یمنه موفق اولمق ایچون یاشامق ده ا زیاده لازم در . اولمکه قرار ویرمك هیچ بر خطایی تعمیر ایتمز . بالعکس يك زیاده و خاتمندیر . اتحار ایتمك یاپلمش اولان خطایه الی غیر متحمل و مدهش بر خطا علاوه ایتمك دن باشقه برشی دکلدر .

اتحارک لرینده صوك برهانه . — اتحار ایتنده ال قوتلی برهانلری شودر : غیر نافع بر خسته ، جوق سنلردر سقط و فقیر بر عالمیه بار اولان کسه طبیعت یاردم ایدره رک باشقه لرینك و کنديسنك غذایی اختیارله ازالتمقه وجداناً شایان تعیب بر ایشمی یاپمش اولور ؟

میراب . — بونك جوابی ینه علمی مبدألرله ویریلیر : خسته به باققله مکلف اولانلرك ده وظیفه لری واردر که اوده خسته به وقف خدمت ایتمك در . اختیاری اوله رق اولمك ، اتحار ایتمك ایسه اونلری بر نوع محرومیه دوجار ایتمك در . وظیفه لرک ال زحمتلیسی و بو سبيله ال کوزلنی ایفا ایدره رک ال بیوک بر شرف اکتساب ایله مک فرصتی اولردن نزع ایله اولور . بناء علیه اتحار بو منها حاللرده ایدخی شایان نمیریم در . بر انسانك حیاتی طبیعت طرفندن محافظه ایدلیمیه کنديسیچون و باققله ایچون بر معنایی ، بر قیمتی حائزدر . بر انسان بر دوشونجه به واراده نك بر بقیه سنه مالک اولدجه وظیفه لری واردر . هیچ بر خدمت ایفا ایدمه چک حاله کلدیکنده خدمت اولونمق ایچون یاشامالیدر .

هیئت تفریقی تکلیفی قبول اولوندی و شو ذوات انتخاب ایدلدی : خالده ادیب ، صبیحه ذکریا ، تقیه ، نزیه محی الدین ، عزیزه ، سلما ، علیه اسماء ، نکار شوق ، ناجیه فخام ، رزان امین ، صفیه علی خانملره وقت سرحرری احمد امین ، علی حیدر ، آقشام صاحبزندن نجم الدین صادق ، دوکتور رفیق منیر بکر .

شیمدی بو هیئت طویلانه رق مذاکره بولونه جق و بعض مواد تثبیت ایده جکارد . بالاخره تکرار بر اجتماع عقد ایدیلرک هیئت عمومیه ده مناقشه اولونه جقدر . بالاخره ده بیوک ملت مجلسنه مراجعت ایدیلرک جکدر . خانملر تورک اوجاغندن چیتارکن سینهما و فطوغرافلری آلمشدر .

بواجتماع مناسبته بومی غزته لک هپسی متعدد مقاله لر یازدیلر . ایلری غزته سی باش محرری صبحی نوری بک « قادیلر مژک دردی » سرلوحه سی مقاله سنده دییورکه :

بکن کون خانملر تورک اوجاغنده اجتماع ایتدیلر و تراکتا ارککلری ده دعوت ایلدیلر . اوراده بولونامادیقه بک متأسف . غزته لده اوجتماع حقنده کی یازیلری او قودیم وقت متأزومنکسر اولدم . حقوق طائله قرارنامه سنک بیوک ملت مجلسنده مذاکره ایدیلدیکی شوزمانده بزم خانملرک ده نقطه نظرلری بیلکه بک قائده لی اولاجقدی . افکار عمومیه مراق ایلر اوجتماع ویره جی ثمره لی ، نتیجه لری بکله یوردی . کوکل ایستردی که خانملر بو کونکی تورک قادیلرک وضعیتیه مشکلاتی ، غایه لری برر برر ایضاح ایتسونلر و کندیلرینه ئاندا اولان بومستله لده اختصاص صاحبی اولدقلری کوسترسونلر . تورک اوجاغنده خانملرک صرف ایتدکلی بکاک سوزلردن بزمیچ ده استفاده ایتدک . تورک قادیلرک وضعیتیه ، مشکلاتی ، غایه سی حقنده هیچ بر فکر ایدینه مه دک . خانملر نه ایسته یورلر ؟ نه دن شکایت ایدیورلر ؟ یاریکی حیاتلری ناصل اولسون ؟ قانونلر ، اجتماعلر هانکی شککلی آلسون ؟ حاصلی بتون بوسوالره بکن کون تورک اوجاغنده کافی جوابلر آلا جقمی ظن ایده رک سوینیوردق . چیقه چیقه قارشیمزه یه ارککلر چیقدی . بک برنطق ایراد ایتدی . برقاج بک ده تورک خانملرک نقطه نظری تثبیت مأمور ایدلدی . بونتیجه قارشوسنده متأز اولماق ، سقوط خیاله معروض قالماق قابل دکلدر . دیک ده قادیلر کندیلرینه تعلق ایدن مسئله لری بیلر بیلیمورلر ، تثبیت ایده مه یورلر ، افاده ایلر مه یورلر . جدأ بونتیجه کی کوردیکدن دولای متأزیم . احتیاج دوغورور دیرلر . او اجتماعه هیچ بر شی دوغمادیکی ایچون تورک قادیلرک هیچ بر احتیاجی یوقش می دیه جکیز ؟ یوقسه تورک قادیلرک نامنه سوز سویله یلرک اوبیوک کنلده دن بک اوزاق اولدیفنه می حکم ایده جکیز ؟

اوقومق ، یازمق بیلر بورژوازلر نه ایسته دکلیرینی بیلرلر و قارمه قارشیق اولان آرزولری افهام و افاده ایده ملر ایه سی قیامت کیه ؟ آنادولیده یاشایان وزجت چکن و چالیشان کویلو قادیلر می بر آرایه کتیره ایدک هر حالده کندی وضعیتلرینه ، مشکلاتلرینه ، کندی غایه لرینه دائر داها این معلومات آلا یایردک . فقط ایسته استانبولک خانملی ، اوقدر اعلانه ، اوقدر غروره رغماً نقطه نظری بیلدیرمک مجبوریتی حس ایتدیکی وقت بکله مراجعت ایتمک ، محکوم اولویور . حقوق طائله قرارنامه سی حقنده خانملرک هیچ بر فکری هیچ بر تنقیدی یوقش . مقصد مجبایر قورور کورولتودن می عبارتدی ؟ یوقسه ارککلر محتاج اولدیفنی برکره داها علناً اثبات ایتکی ایسته نیلدی ؟ حاصلی بکن کونکی اجتماع خانملرک کندیلرینه تعلق ایدن مسائله بیلر صاحب اختصاص اولدقلری و داها بک چوق زمان برچوق فرون اککک یه مه لری لازم کلدیکنی کوستردی . بونی کورمک ایچون ایسه مطمئن قونفرمه لزوم یوقدی . چونکه بونی ذاتاً بیلوردق .

در می آیه کرسی به کلهرک بر اطاق ایراد ایتش . وطن غزته سی و اصف بکک لطفی شو صورتله قید ایدیور :

— خانم افندیلر ، هرشیدن اول قادیلرک مسئله سنک بر مملکت مسئله سی اولدیفنی نظر اعتباره آلاملی یز . بونک ایچوندرکه امریکزی انفاذ ایدیورم . قادیلرک انکشافی حقنده سزک قدر مملکتک منور کنجلی چالیشمقده در . بومستله ده مملکتک منور کتله لری هب برابر یوروپه جکارد . مملکتک منور قادیلرک مسئله سی واردر . فقط بومستله شمعی به قدر عنایتدن متولد بر جمعیت حسی حالده دوام ایتکده در . بزده عصری بر قانون یوقدر . بومهم مسئله اسکی زمانلرک ذکاسنک مساعد اولدیفنی درجه نسبتنده بر قانون ایلر اداره ایدیور . یعنی یالکیز بر کتاب النکاح واردر . قادیلرک وضعیتی بوشکله دوام ایدرسه اجتماعی وضعیتیه دهان اولور . قادیلر وار اولورسه قادیلرک بیشدیردکلی چوچوقلر ده روح نقطه نظرندن وار اولور .

تورک قادیلرک برخصت واردر : اولادلی عسکر اوله رق بیشدیرمکدر . تورک ارککلرک درت بش عصرلی حیاتی هب قیاحتدن عبارتدر . بونکله برابر بر آزده قیاحت خانم قادیلرک منورده در .

و اصف بک تورک قادیلرک ملی جدالده کی رولندن بحث ایتدکن صوکره دوام ایده رک :

— او حالده قادیلر ، ارککلر هب برابر یوروپلی یز . تورک قادیلرک انکشافی ایسته مه یلر چوقدر . ارتجاعکار قوتلر دائماً دینی اوک آتیورلر . بوقوتلری ییققی لازمدر و البته ییققیله جقدر . حکومت بر قانون حاضر لامشدر . شیمدی به قدر بو خصوصی اداره ایدن بر قانون یوقدی . فقط بوقانون بر درلو ترقیه دشمن اولان بعض اشخاصک تأثیرلرندن قورتولامایور . قانونک احتوا ایتدیکی برچوق مواد واردر .

طائله حیاتمزه ابکی قاجیه واردر . ۱ - تعدد زوجات ، ۲ - طلاق ... اسکی عصرلده قبول ایدیلن تعدد زوجاتی جمهوریت قبول ایده من . بوسیتنک چوققلر اوزرینده کی تأثیری بک مضردر . بتون اوخلقی ریاکار یاپار . مع الاسف صوک طائله قرارنامه سنده بواساس قبول ایدیلشدر . حتی بومستله ی مسکوت اوله رق کجه ییدی بکده ده سیاسته حمل ایدرک . فقط مع الاسف قانونده تصریح ایدیلشدر .

ایکینجی نقطه یعنی طلاق مسئله سی ده بک مهمدر . طبیعیدرکه ارکک و قادیلرک عذاب ایچنده قالدقلى زمانلر واردر . اولیک حیاتلرینه نهایت ویرمک لازم کلیر . فقط بوافترق آنجق دوشوندکن صوکره واقع اولالیدر . حالبوکه بزده طلاق هر هانکی بر سرخوشک النده در . صوک حقوق طائله قرارنامه سی طلاق مسئله سنده آرزوق انحراف ایتشدر . مثلاً قادیلرک حق طلاق ویرمشدر . قادیلرک منورده آبرلق لزومی کوریرلرسه آبریلر بیلر ، فقط آنجق دوشوندکن صوکره ... و اصف بک بوندن صوکره طائله حیاتمزه کی بک « کولونج » بولدی می بعض صفحه لردن بحث ایتش و طلاق باین ، طلاق ثلاثه و حله کی شیرک تحصیل اولدیفنی سویله مشدر . و اصف بک محاکم شرعیه طرفندن ویریلن حکملرک منطقیله قادیلرک ایضاح ایتدکن صوکره مجلسده حقوق طائله حقنده بر قانون اولدیفنی سویله مش و شوسوالی صورمشدر : — بوقانون مجلسدن چیقاجقمی ؟ و اصف بک سؤاله جواب ویره رک : — خیر ، دیدی . مجلسده منورل واردر . بوقانونی قبول ایتیه جکارد . ارککلر من ، غزته جیلر من بوخصوصده لشریات یایمشلدر .

ایلری غزته سی دییورکه :

و اصف بک بده بو کونکی اجتماعک موضوعنه تماس ایده رک دیدی که : بوراده بوکون بر هیئت تفریقی ایدیلر . هیئت دوشونجه لری تثبیت ایتلی . بالاخره تورک قادیلرک حقوق طائله قرارنامه سی حقنده کی مثبت نقطه نظرلری برتلفرافه بیوک ملت مجلسنه بیلدیریلر و حقوقلرک مدافعه سی طلب اولوتالیدر .